

pomenu od nasprotne strani ljudstvu. Gosp. T. Pušenjak, nadučitelj, se zahvali g. kateketu, za tem pa prebere preč. g. F. Šnejder pravila bralnega društva, na kar je sledila volitva novega odbora. V odbor so bili voljeni: Ivan Bohanec, prvosednik, Josip Karba podpredsednik, Franc Šnejder, tajnik, Toma Pušenjak, blagajnik in odbornika Josip Mursa in Jakob Kranjc. Zatem kaže podpredsednik v svojem govoru v preteklost na razvitek ovokrajanov in na zdanjo zavednost in konča z besedami: Vse za vero, dom, cesarja, in trikratno živio se je odmevalo. Že v šolski sobi je pristopilo 41 udov, kateri so takoj svoj goldinar platili, pa naglašajo še se zmirom novi. Čast in hvala pa bodi izrečena g. Petru Skubala, župniku pri Veliki nedelji, kateri so nam poslali 10 gld. in g. Anton Rajh 5 gld. iz Gradca, gospa Ivančičeva pa lepo število knjig. Bog plati! Prosim pa tudi v imenu odbora gg. prijatelje slovenskega kmeta na Murskem polju, ako ima kateri kake „prašne“ reči, naj jim žrtvuje branja željnemu trpečemu kmetu, ali pa da pristopi kot odporni ud plateč 2 gld. Konečno je bila veselica, kakor prvič pri Rajhu, igrali so tamburaši in peli pevci. Hvala vsem, kateri ste nas počastili s svojo priučnostjo. Drugič na lepo svidenje! Primurski.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Misijon.) Pretekli teden sta pri nas oč. gg. lazarista J. Macur in F. Jaušovec z veliko naydušenostjo vodila sv. misijon, a ljudstvo se ga je vrlo udeleževalo ter pobožno prejemalo sv. zakramente. Dan za dnevom je spovedovalo pobožne duše več spovednikov do pozne noči in še ob večni luči zvečer so prijemali sv. obhajilo. Pri pridigah je bila zdatno povečšana naša cerkev polna vernih poslušalcev in pri sklepu sv. misijona je bila skoraj pretesna za toliko množico. Srečni in zlati čas sv. misijona je hitro preteklo, za katerega bomo gg. misijonarjem vedno hvalo vedeli. Letos nam tedaj naši ljubljani dušni pastirji niso samo z velikim trudom povečšali in olepšali domače cerkve sv. Petra, ampak so nam tudi pomagali ponoviti tempeljne naših src, kar njim največni Bog plača in — Marija. Hvaležni farmani.

Od Drave. (Dva nova groba.) Dne 10. novembra so umrli pri sv. Miklavžu nad Rimskimi toplicami oče Borštner, dolgoletni in vestni cerkvenik pa spreten organist. Nastopili so svojo službo pod gosp. župnikom Klobučarjem leta 1840, in so jo opravljali celih 50 let pod devetimi dušnimi pastirji tamošnje župnije. Bili so torej resnično v malem zvesti in upamo, da jih je Oče nebeški za to sedaj v svojem kraljestvu črez veliko postavil. Svoje otroke so vse lepo oskrbeli in njim pomagali do dobrega kruha, in kar služi očetu v največjo hvalo; otroci so vsi pošteni od nog do glave. Pa tudi za naše književnike so rajni oče Borštner po-

menljiva oseba in vredni javnega spomenika, ki jim ga tukaj v „Slov. Gospodarju“ postavimo, ker so rajni Šmiklavški župnik, č. gosp. Dragotin Ripšl, največji del iz ust Borštnerjevih čuli, kar so o narodnih navadah in vražah svoje dni objavili, n. pr.: „Krstne navade Slovencev okoli Celja“ in pa „Svatbine navade štajarskih Slovencev okoli Laškega“ v „Glasniku“ 1858, II, stran 81 in 164. Oče Borštner so bili posebno pri kupici vina radi veselega srca in vedrega lica, meni pa vedno odkritosrčen in ljub prijatelj. Zadel jih je mrtvud in so zamogli le še sv. poslednje olje sprejeti. Bodimo torej tudi mi pripravljani, ker ne vemo ne ure ne dneva, kedaj nas Gospod na odgovor pokliče! — Dne 17. novembra pa smo na Laškem pokopali še le 36 let starega Jožefa Pinterja, hišnega posestnika in mesarja. Rajni Jožef je bil rojen v Železniku pri Ločah. Rajni Straniški župnik, č. g. Jožef Pinter, velik prijatelj zvezdoslovja in rimskih starin, ki so umrli dne 1. marcija 1858. leta, so mu bili stric, rajni Poličanski župnik, č. g. Janez Pajek, ki so umrli 19. januarja 1890, pa bratranec. Vsi, ki smo rajnega Jožefa Pinterja poznali, smo ga ljubili in spoštovali, ker je bil v resnici — „zlata duša“. Naj v miru počiva!

Dr. J. P.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V noči 3. dne decembra sta še Njiju veličanstvi, svitli cesar in cesarica peljala po progi južne železnice skozi naše kraje iz Miramare ter ostaneta, kolikor se sodi, poslej dalje časa na Dunaji. — Da se pri vladi na Dunaji izgodi nekaj spremembe, to se pričakuje sedaj še bolj, kakor kedaj poprej, najbolj pa se ve, da na strani nemških liberalcev. Njim se zdi, da ni več mogoča vlada grofa Taaffe, ampak da pride v roke barona Chlumecyja. Kolikor mi presodimo, ne odloži še grof Taaffe krmila, pač pa prevzame brž ces. namestnik za nižjo Avstrijo, grof Kilmaus-egg posle ministra znotranjih zadev. Ako se to izgodi, potem pa bode že dobro za jude in njih dobre znance nemške. — Štajarski nemški konservativci se pripravljajo že sedaj na drž. volitve, ki bodo v prihodnjem letu, zato se snuje več novih katol. političnih društev. V trgu Trofaiah so ga že ustanovili in so se kmetje kar trumoma vpisali vanj. — Zborovanje kat. polit. društva v Celovci je bilo prav sijajno in je lepo znamenje za to, da se tudi na Koroškem slov. kmet zaveda ter se ne da več pritisniti na steno. Nemškutarjem in nemškim liberalcem pa se ve, da to ni po volji, zato so celo v dež. zboru segli nad vlado, čemu da ona pripušča ali še celo podpira zborovanje slov. kmetov v nemškem (!) Celovci. — Mestna

hranilnica v Ljubljani napreduje jako lepo in bode s časom mestu pa tudi sploh slov. ljudstvu na korist, bolj, kakor je imovita „kranjska hranilnica“, ki dela najbolj za nemškutarijo. — Bogato žilo živega srebra so našli v Mančah ali kupi jo bojda neko društvo iz nemških Draždan. To pač ni potrebno. — V Gorici se izgubiva nemštvo, zato pa vzdiguje tembolj laštvo glavo. Škoda, bolji pa so le še bili Nemci, kakor pa so laški iredentovci v onem mestu. — V dež. zboru v Trstu so imeli dolgo razpravo o nadzorovanju ljudskih šol in je obveljal na zadnje načrt postave, ki ga je vlada predložila. Iredentovci pa so v tem razodeli čudne, prav čudne misli svoje. Bog nas jih varuj! — Za slov. delalce, katerih je veliko število v Trstu, izbaja nov list „Delalec“, ali čudno je pri njem to, da se nagiba na brezvestvo, prav tako, kakor nemški listi enake sorte. Revše pač piše tako po naročilu, za denarje. — V Zagrebu ima peščica tamošnjih lutrovcev lažno, se ve, da nemško šolo in žal, da pošilja tudi nekaj hrv. rodbin svoje otroke v to šolo. Nič kaj prida ne bode kedaj iz njih. — V ogerskem drž. zboru se je trušč že polegel in menimo, da ne na škodo katol. cerkvi. Tam doli imajo pač judje in kalvinci veliko veljavo, toda tolike še vendarle ne, da bi smeli pometati s kat. cerkvo. — Vlada se neki pogaja z Rusini, ki niso zadovoljni s Poljaki, ter hoče nje dobiti na svojo stran; mogoče, da to doseže in potem potegne na vsak način druga sapa na Dunaji — zoper Čeha in sploh Slovane. Ne vemo, kaj reko potem mladi v vrsti Čehov pa še tudi drugi drugje, ki čejo z vso silo šteti se v vrsto mladih.

Vunanje države. Po želji sv. očeta v Rimu ste se osnovali v večnem mestu dve družbi, ena iz kardinalov, druga pa iz plemenitašev, za to, da bode poslej katol. ljudstvo po Italiji bolj edino pri vseh volitvah, kar jih pride v teku časa na vrsto. Oj take edinosti bilo bi pač po vsem kršč. svetu treba! — Minister Crispi valja se kar veselja, da so si Italijan je skorej na vseh voliščih izbrali njegove moževe za poslance. No to veselje pa mu utegne še novi drž. zbor vendarle ogreniti, ker je delal minister, oziroma njegovi ljudje, volilcem obljube, ki jih ne more nihče izpolniti, najmanj pa Crispi, ki pleše za piščaljo framaŝonov. Pri teh pa ste obljuba in izpolnitev dve reči, taki, ki ne greste v kup, ako ni na korist framaŝonstvu. — V francoski republiki se ljudje bojijo novega drž. posojila, vendar pa ga bode treba, kakor misli minister za drž. finance: če ne bode posojila, bode pa več davka! Pri tem bode pač že težko reči, da ne posojila! — V Angliji je sedaj največ beseda o Parnellu, vodji Ircev. Mož je obsojen za voljo prešestovanja, pa še vse eno hoče veljati za vodjo katol.

Ircev, da si je sam lutrovske vere. Škoda za pošteno irsko ljudstvo! — Nemško cesarstvo ima, kakor se vidi iz drž. proračuna, že nad eno milijardo stroškov, vendar pa se računi, da bode tudi toliko prihodka in torej še letos ne bode primankljaja: kaj bode pa drugo leto? — Ruska vlada privoli le akkrat judom v to, da prestopi izmed njih kdo v pravoslavno cerkev, v drugo pa ne sme nihče, če stori to ob enem vsa rodbina njegova. To je trdo, pa brž gledé na jude potreba. — Pri Srbih čuti se, čem dalje gre, tem huje, da nimajo vladarja in težko, če bode mogoče sedanjim vladarjem obdržati državico nad vodo, to se pravi, da ne nastane prekucija, ki ji ne ve nihče ni prav konca, ni kraja. — Turska vlada si prizadeva, kolikor more, da odpravi nered, ki je pri grških cerkvah vsled tega, da patrijarh ne pripusti v njih službe božje. Nekaj pravice ima on za to gotovo, toda težko je reči, koliko da je v tem turska vlada kriva. — V Sansibaru, v Afriki, biva sedaj nemški poveljnik Wissmann in ljudje ugibajo, kaj da je moža zopet tje peljalo. Iz kraja je namreč hotel ostati doma v Nemčiji. — V republiki Buenos-Ayres, v južni Ameriki, je vlada znižala plačo drž. uradnikov. Se ve, da je sedaj hali-halo ondi med uradniki in njih rodbino zoper vlado. — V Braziliji, najnovejši republiki Amerike in sploh celega sveta, zboruje drž. zbor, toda možje ne vedó prav, kaj naj storijo z vlado, ki je sedaj — brez volje ljudstva — na vrhu. Najbrž pride druga, nova vlada na nje mesto. — V Princetownu, mestu v severni Ameriki, so imeli veselico ali oder, na katerem je stalo 1500 ljudi, se je podrl. V tem je našlo pač veliko teh žalost, smrt na kraji veselja. Smrt ne izbira.

Za poduk in kratek čas.

Turki pred Radgono.

Leta 1418. divjali so Turki po Ogerskem. Priderejo tudi na Štajarsko ter obležejo Radgono. Radgončani se branijo krepko in pošljejo do vojvode Ernesta železnega*) v Gradec prošnjo za pomoč. Ker je pa bila štajarska vojska premala, prosil je vojvoda pomoči tudi z Avstrijskega, s Kranjskega in Koroškega. Na Lipniškem polji čakal je pomočnikov. Dne 4. okt. pride Nikolaj Frangipan. S Kranjskega je vodil 250 in s Hrvaškega 800 konjnikov. Deželni glavar Koroški je pa imel pod svojim poveljem 700 konjnikov in 2000 pešcev. Ti se združijo s Štajarci in jo udarijo proti Radgoni. Ahmed-beg, turški poveljnik je naskakoval med tem

*) Imenovali so ga železnega, ker je hodil vedno v jeklenem oklepu.